

Orthopedische casuïstiek

Orthopedische casuïstiek

Onderzoek en behandeling van anterieure kniepijn

Redactie:

Koos van Nugteren

Dos Winkel

Met bijdragen van:

Patty Joldersma

Marc Martens

Pat Wyffels

Bohn
Stafleu
van Loghum

Springer Media

Houten 2010

© 2010 Bohn Stafleu van Loghum, onderdeel van Springer Media

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of opnamen, hetzij op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet j^o het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Samensteller(s) en uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een betrouwbare uitgave te verzorgen. Niettemin kunnen zij geen aansprakelijkheid aanvaarden voor drukfouten en andere onjuistheden die eventueel in deze uitgave voorkomen.

ISBN 978 90 313 8586 7

NUR

Ontwerp omslag: A-graphics, Anita Amptmeijer, Apeldoorn

Ontwerp binnenwerk: TEFF (www.teff.nl)

Automatische opmaak: Pre Press Media Groep, Zeist

Bohn Stafleu van Loghum

Het Spoor 2

Postbus 246

3990 GA Houten

www.bsl.nl

Inhoud

Lijst van auteurs	1
--------------------------	----------

Verwijzingen naar eerder verschenen <i>Orthopedische casuïstiek</i>	3
--	----------

Inleiding <i>Koos van Nugteren</i>	5
--	----------

Anatomie	5
Anatomische variaties	9
Pathologie	19
Literatuur	21

1 Chronische, bilaterale anterieure kniepijn bij een 14-jarige tennisspeler <i>Dos Winkel</i>	23
---	-----------

Inspectie	23
Algemene palpatie	23
Functieonderzoek	23
Specifieke palpatie	24
Therapie	24

1a Addendum: de ziekte van Osgood-Schlatter <i>Koos van Nugteren</i>	27
--	-----------

Inleiding	27
Symptomatologie	28
Beeldvormende diagnostiek	28
Therapie	29
Literatuur	31

2	Een 15-jarige scholier met dubbelzijdige anterieure kniepijn	33
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Inspectie	33
	Algemene palpatie	33
	Functieonderzoek	33
	Palpatie	34
	Therapie	34
	Literatuur	37
3	Hevige anterieure kniepijn, acuut ontstaan tijdens een actie op het skateboard	39
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Inspectie	39
	Algemene palpatie	39
	Functieonderzoek	40
	Therapie	40
3a	Addendum: de sleeve-fractuur van de patella	43
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Inleiding	43
	Incidentie	43
	Etiologie	44
	Symptomatologie	44
	Beeldvorming	45
	Therapie	45
	Vroege diagnosticering!	46
	Literatuur	46
4	Een 24-jarige beroepsvoetballer met al drie jaar pijn aan beide knieën ter hoogte van de tuberositas tibiae	47
	<i>Marc Martens</i>	
	Inspectie	47
	Palpatie	48
	Functieonderzoek	49
	Palpatie	49
	Therapie	50
	Literatuur	51

5	Geleidelijk ontstane infrapatellaire pijn bij een 37-jarige voetballer	53
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Inspectie en algemene palpatie	53
	Functieonderzoek	53
	Specifieke palpatie	55
	Therapie	55
	Literatuur	58
6	Een 23-jarige man met vage pijn van zijn rechterknie ná joggen	61
	<i>Pat Wyffels</i>	
	Inspectie	62
	Palpatie	62
	Functieonderzoek	62
	Specifieke palpatie	62
7	Plotseling ontstane anterieure kniepijn en onvermogen de knie te strekken bij een 24-jarige sportieve vrouw, drie maanden na een voorste kruisbandoperatie	65
	<i>Marc Martens</i>	
	Inspectie	66
	Algemene palpatie	66
	Functieonderzoek	66
	Therapie	67
7a	Addendum: patellafracturen	69
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Etiologie	69
	Symptomatologie	70
	Beeldvorming	70
	Therapie	70
	Literatuur	71
8	Een jonge 15-jarige sportieve korfbalster met al jaren recidiverende acute kniepijn	73
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Inspectie	73
	Algemene palpatie	74
	Functieonderzoek	74

	Specifieke palpatie	74
	Therapie	75
	Literatuur	76
9	Mediale kniepijn, vooral in rust optredend, bij een 65-jarige vrouw	77
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Inspectie	77
	Algemene palpatie	77
	Funcieonderzoek	79
	Specifieke palpatie	79
	Etiologie	81
	Literatuur	81
10	Tijdens voetbal acuut optredende pijn en functieverlies van de knie, eerst linkszijdig en later ook rechtszijdig	83
	<i>Koos van Nugteren</i>	
	Inspectie	85
	Palpatie	85
	Funcieonderzoek	85
	Specifieke palpatie	85
	Therapie	87
10a	Addendum: patella-instabiliteit	89
	<i>Patty Joldersma</i>	
	Inleiding	89
	Patellaluxatie	89
	Predisponerende factoren	90
	Symptomatologie	91
	Complicaties	92
	Inspectie en onderzoek	92
	Beeldvormende diagnostiek	92
	Therapie	94
	Literatuur	97
11	Een 28-jarige vrouw met al ruim acht jaar bestaande anterieure kniepijn, ernstig toegenomen na een mediale transpositie van de tuberositas tibiae	99
	<i>Marc Martens</i>	
	Inspectie	99

Palpatie	99
Funcieonderzoek	100
Therapie	100
11a Addendum: het patellofemorale pijnsyndroom	103
<i>Koos van Nugteren</i>	
Inleiding	103
Etiologie	104
Symptomatologie	106
Conservatieve therapie bij het patellofemorale pijnsyndroom	107
Operatieve behandeling	110
Literatuur	111
12 Een ongewone oorzaak van anterieure kniepijn bij een 16-jarige sportieve jongen	115
<i>Marc Martens</i>	
Inspectie	115
Palpatie	115
Funcieonderzoek	116
Therapie	117
Bijlage I	119
Specifieke tests voor patiënten met anterieure kniepijn	119
Literatuur	128
Bijlage II	129
Anatomische varianten van de trochlea femoris	129
Literatuur	129
Bijlage III	131
Anatomische variaties in de vorm van de patella	131
Literatuur	131
Bijlage IV	133
De jumpers knie	133
Bijlage V	137
Oefenprogramma bij patellofemoraal pijnsyndroom	137
Literatuur	137
Register	139

Lijst van auteurs

Patty Joldersma, fitnessinstructeur en fysiotherapeut te Nijmegen.

Prof. dr. Marc Martens, orthopedisch chirurg, verbonden aan het Universitair Ziekenhuis te Antwerpen en de Eeuwfeestkliniek te Antwerpen.

Koos van Nugteren, fysiotherapeut in een particuliere praktijk te Nijmegen. Specialisatie: orthopedische aandoeningen.

Dos Winkel, orthopedisch fysiotherapeut. Oprichter van de International Academy of Orthopaedic Medicine, waarvan hij van 1978 tot maart 2005 president was.

Dr. Pat Wyffels, huisarts te Halle-Zoersel, België. Als wetenschappelijk medewerker verbonden aan het huisartseninstituut van de Universitaire Instelling Antwerpen (UIA) en docent aan de cursus *Orthopedische Geneeskunde* van Domus Medica te Antwerpen.

Verwijzingen naar eerder verschenen *Orthopedische casuïstiek*

Soms wordt in het boek verwezen naar reeds eerder verschenen patiëntencasuïstiek. Deze casuïstiek staat in de onlinevakbibliotheek van Bohn Stafleu van Loghum en is via internet te raadplegen door abonnees van *Orthopedische casuïstiek*.

Nadere informatie hierover is te vinden op de website van:

- de uitgeverij: www.bsl.nl
- de redactie van *Orthopedische casuïstiek*: www.orthopedishecasuistiek.nl